

Amin Maalouf

Frații noștri neășteptați

Traducere din limba franceză
de Ana Antonescu

POLIROM

2023

CUPRINS

Primul carnet: <i>Schițe</i>	9
Al doilea carnet: <i>Lumini</i>	75
Al treilea carnet: <i>Amaraje</i>	173
Al patrulea carnet: <i>Eclipse</i>	251

În loc de orice alt răspuns, m-am ridicat de pe scaunul rotativ ca să mă așez pe fotoliul din camera de zi. El a venit și s-a așezat în fața mea. Tot nu scosesem niciun cuvânt. Priveam când podeaua, când tavanul. S-au scurs câteva secunde apăsătoare. S-a ridicat din scaunul lui, ca și cum s-ar fi pregătit să plece.

— S-ar zice că nu mai sunt binevenit în casa ta.

În sfârșit, am spus, cu un suspin obosit:

— Nu întorc niciodată spatele unui prieten. Dar omul ale cărui fapte de arme mi-au fost povestite ieri nu aduce prea mult cu prietenul pe care l-am cunoscut.

— Condamni un prieten înainte să-l lași să se apere?

— Hai! Explică-mi! Te ascult.

Și mi-am încrucișat brațele.

A luat o țigară de foi de pe masa joasă, cerându-mi voie cu o privire umilă. Mi-am promis să nu mă înmoi și am repetat:

— Te ascult.

A suflat fumul în dreapta, apoi în stânga, ca un fel de ritual. Pe urmă a încercat să-mi expună versiunea lui despre ce se petrecuse la Fort-Chiron.

— Miercuri de dimineață, trei soldați s-au prezentat la mine. Mi-au spus că comandantul bazei militare voia să-mi vorbească și nu reușea să mă prindă la telefon. Puteam să-i însoțesc la el? Am zis, bineînțeles, da. Îl cunosc bine pe contraamiralul Berthelot, ne-am întâlnit de mai multe ori și mi s-a întâmplat deja să-l vizitez. Așa că am plecat cu ei,

fără să-mi fac griji. Veniseră într-o barcă cu motor; i-am urmat cu a mea. Unul dintre ei chiar a urcat lângă mine. Conform zvonurilor care s-au răspândit apoi, barca mea ar fi fost zărită dând târcoale în mod suspect împrejurimilor bazei militare. Asta ți s-a povestit, nu?

— Da, exact asta, am recunoscut eu, continuând însă imediat pe un ton neutru: Ce voia comandantul?

— Nu l-am văzut. Când am acostat, bărbații aceia m-au rugat să-i însoțesc. M-au dus într-o încăpere cu pereți goi, m-au obligat să mă așez pe un scaun metalic, apoi au plecat încuind ușa pe dinafară cu un zăvor. S-au întors peste câteva minute. Am cerut să vorbesc cu Berthelot; au pretins că fusese nevoit să lipsească și că le ordonase să mă țină acolo până la întoarcerea lui. Le-am spus că asta mă mira mult, pentru că superiorul lor mă tratase mereu ca pe un prieten. Am adăugat că prefer să mă întorc acasă și să vin să-l văd mai târziu. Printre ei era un ofițer mai în vârstă decât ceilalți și care părea să aibă autoritate asupra lor. Mi-a zis, cu totală rea-credință: „Ați intrat ilegal în perimetrul unei baze militare. Nu veți pleca de-aici înainte să ne mărturisiți ce ați venit să faceți“. I-am răspuns răbdător că nu făcusem nimic ilegal și că venisem la cererea colegilor săi. Bineînțeles, nu îi spuneam nimic nou, dar trebuia s-o fac. Evident, tinerii aceia voiau să afle ce se petrecea în restul lumii, dar în loc să-mi pună întrebări civilizate, ca tine, aleseseră calea forței.

A zâmbit larg, și am zâmbit și eu. Cum nu aveam niciun motiv să pun la îndoială veridicitatea lucrurilor pe care mi le povestise până atunci, eram ceva mai binevoitor față de el. Dar încă nu ajunsese la partea care mă neliniștea cel mai tare. Așa că am tăcut ca să-l las să-și continue povestea.

— M-au supus unui interogatoriu în toată regula: cine sunt, de unde vin, cum am obținut postul de barcagiu și în al cui serviciu sunt *cu adevărat*. Dacă vreau să ies de-acolo „pe picioarele mele“, aș face bine să „mărturisesc tot“. Voiau să mă oblige să spun că sunt în serviciul unei puteri rivale. Păreau să creadă că tot ce se întâmplă de săptămâna trecută încoace nu e decât uneltirea americanilor, sau a rușilor, sau a chinezilor, sau a Dumnezeu știe cui. N-am încercat să le deschid ochii – trebuie să meriți adevărul, nu? Le-am spus că nu știu mai mult decât ei, că își pierd timpul și mă fac să mi-l pierd și eu și că ar face mai bine să mă lase să plec liniștit acasă.

Nu erau mulțumiți. M-au obligat să mă ridic și mi-au prins mâinile la spate cu cătușe. Am simțit că aveau să devină violenți și nu aveam de gând să mă las brutalizat. Așa că le-am zis: „Nu sunt Iisus din Nazaret!“. Comandantul lor m-a întrebat: „Ce vrea să însemne asta?“. Am răspuns pe același ton: „Asta vrea să însemne că, dacă îmi dați o palmă pe obrazul drept, să nu vă așteptați să vă întind obrazul stâng“.

S-au privit, au scos toți un chicot nervos. Apoi, același individ s-a apropiat de mine și mi-a tras o palmă

răsunătoare. Imediat, toate luminile din Fort-Chiron s-au stins, iar comunicațiile au fost tăiate. Prietenii mei, care urmăreau conversația cuvânt cu cuvânt, erau pregătiți să acționeze la cel mai mic semn din partea mea sau la cea mai mică alertă. Când au văzut că mă maltratau, au intervenit ca să mă elibereze.

— Cum?

Agamemnon a răspuns doar:

— Cum știi ei s-o facă...

A zâmbit enigmatic, ca să-mi dea de înțeles că nu va spune nimic în plus despre asta. Însă eram hotărât să nu mă mai mulțumesc cu ce considera el de cuviință să-mi spună. Încă aveam în minte vizita pe care mi-o făcuseră ieri Gabrielle, bunicul și vărul ei. Voiam deci să știu, în cele mai mici detalii, ce se petrecuse la baza din Fort-Chiron. Așa că am repetat, cu o răceală extremă, cuvintele lui Agamemnon:

— Cum știi ei s-o facă...

N-am zis nimic altceva. Dar era suficient pentru ca vizitatorul meu să înțeleagă că trebuie să se preocupe ceva mai mult de susceptibilitățile mele legitime.

— Dacă ții să știi, am să-ți spun.

Spera, poate, că m-aș mulțumi cu o victorie simbolică. Nu azi.

— Da, țin să știu.

Nu exista nici urmă de ambiguitate. Și mi-am aprins îndată o țigară de foi ca să-l fac să priceapă că-i dau cuvântul pentru o vreme.

— Mesaj recepționat, a zis și și-a dres glasul. Să începem cu ce s-a petrecut ieri la baza militară. Vrei să știi, fără îndoială, dacă ai mei au folosit instrumente sau materiale care explică prezența nivelului ridicat de radioactivitate cu care autoritățile locale ne împuie capul de două zile. Răspunsul este: nu, absolut deloc.

Știam asta de la Moro, dar nu i-am zis că știu. Doar am dat din cap ca să-l încurajez pe Agamemnon să continue.

— Tehnica folosită de prietenii mei constă în emiteria unui fascicul de unde – l-am putea compara cu un proiector puternic, cu rază mare de acțiune, dar a cărui lumină ar fi invizibilă. Îndreptat spre țintă, acesta paralizează instantaneu sistemul nervos, fără a provoca vătămări permanente. E clar?

Era într-adevăr clar, chiar dacă tehnologia care face lucrul posibil îmi e, desigur, necunoscută.

— Știi de ce-ai fost reținut? Și dacă alții au mai trecut și prin aceeași întâmplare neplăcută?

— Ce mi s-a întâmplat este, se pare, un incident izolat, rodul câtorva capete înfierbântate. Acestea fiind zise, au fost lansate peste tot în lume, în mod suspect, zvonuri conform cărora au fost detectate niveluri ridicate de radioactivitate. Sunt false, aici și oriunde, sunt complet false, și totul mă face să cred că e vorba despre o campanie de propagandă care vizează să ne discrediteze.

Și asta știam de la Moro, dar m-am prefăcut mirat ca să-l încurajez să-mi spună mai mult. De

fapt, barcagiul mi-a vorbit, la fel ca prietenul meu de la Washington, despre o complicitate, poate chiar o înțelegere, între toți cei care voiau să eșueze pomenita „curățare“.

Ar putea fi adevărat? Ar fi posibil ca, măcar o dată, toate națiunile de pe planetă să fi uitat de rivalitățile, de suspiciunile de secole, ca să se unească împotriva acestor „suzerani“ care caută să le supună și să le dezarmeze? Dacă e așa, drama care are loc ne va aduce, în nefericire, o consolare. Dar despre asta nu i-am spus, desigur, nimic lui Agamemnon, mulțumindu-mă să-i replic cu, mărturisesc, o fărâmă de rea-credință:

— Chiar crezi că soldați și civili din toate țările lumii au luat parte cu toții la un asemenea complot?

— Înțeleg că ipoteza mea ți se pare trasă de păr. Dar gândește-te o clipă împreună cu mine! Atâția conducători se simt amenințați de intervenția noastră! Le-ar plăcea să demonstreze că suntem mai puțin competenți și mai puțin eficienți decât dăm impresia, că facem greșeli și provocăm stricăciuni. Visează să ne vadă dând greș și luându-ne tălpășița cât mai repede.

Am rămas cufundat în tăcere. Chiar am rezistat tentației de a face observația că ai săi recuseseră la înșelăciuni asemănătoare când invocaseră riscul fals al unui cataclism nuclear pentru a-și justifica intervenția.

Eu și barcagiul ne-am despărțit cu o strângere de mână mai călduroasă decât cea de la venirea lui.